

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Факултет по славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

СЛ	ИФ	0	5	0	1	2	5
----	----	---	---	---	---	---	---

Български език и литература и история

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	2	2
---	---	---	---

(код и наименование)

Славянски литератури

Преподавател: доц. д-р Ани Бурова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспитиране)	
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30
Обща извънаудиторна заетост		30
ОБЩА ЗАЕТОСТ		60
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		1
ОБЩО ЕКСТ		2

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	40 %
2.	Изпит	60 %

Анотация на учебната дисциплина:

Дисциплината „Славянски литератури“ обхваща развитието на славянските литератури (без българската и руската) от тяхното възникване до наши дни. Целта ѝ е да запознае студентите с най-важните литературни явления в славянските литератури, както и с техните знакови автори и произведения. Намерението е да изгради у тях базисни обзорни знания върху процесите в контекста на славянските литератури като един от основните контексти на развитие на българската литература.

Тенденциите и явленията се разглеждат както в литературноисторически, така и в съпоставителен план, като се открояват типологическите сходства и разлики между отделните славянски литератури. Лекционният курс ситуира процесите, протичащи в славянските литератури, в контекста на европейските литературни и културни тенденции.

Набелязват се и основните етапи в рецепцията на славянските литератури у нас.

Предварителни изисквания:

- Познания върху основните периоди в развитието на европейската култура;
- Основни познания върху характеристиките на литературните периоди и направления;
- Компетентност по отношение на основните литературни понятия и термини.

Очаквани резултати:

След успешно завършване на курса се очаква студентите:

- да се ориентират в основните периоди и явления в историята на славянските литератури, както и да познават значимите авторски присъствия в тях;
- да имат основна представа за типологическите сходства и разлики между българската литература и останалите славянски литератури в отделните периоди на тяхното развитие.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Учебно съдържание

Лекционен курс

№	Тема:	Хорариум
1.	Предмет на сравнителното славянско литературознание. Възникване и развитие на научната дисциплина. Специфика на литературните процеси при славяните. Културно-исторически контексти.	1
2.	Средновековни славянски литератури. Същност и специфика на средновековната книжовност. Билингвизъм. Развитие и поетика на основните средновековни жанрове: агиография; историографски жанрове (хроника, летопис); духовна лирика; светски жанрове.	2
3.	Ренесанс и Реформация при славяните. Хронология и типология на явленията в контекста на европейските процеси. Дубровнишко-далматински ренесанс. Ренесанс в полската литература. Творчеството на Ян Кохановски. Барок в славянските литератури. Творчеството на Ян Амос Коменски	3
4.	Възраждане в славянските литератури. Типология и периодизация на процесите.	1
5.	Просвещение и класицизъм в славянските литератури. Основни теми и жанрове.	1
6.	Романтизъм. Специфики на направлението в славянски контекст. Типологически сходства и разлики между отделните славянски литератури и спрямо европейския романтизъм. Творчеството Адам Мицкевич, Карел Хинек Маха, Петар Петрович Негош.	3
7.	Реализъм в славянските литератури. Жанрова система, повествователни модели, тематичен диапазон. Полски позитивизъм. Историческа белетристика от края на XIX в. Творчеството на Хенрик Сенкевич.	3
8.	Модернизъм в славянските литератури. Основни направления и художествени явления. Творчеството на Бранислав Нушич в контекста на литературата от края на XIX и началото на XX в.	3
9.	Междувоенен авангард. Основни направления и художествени явления. Полски авангард. Първи (Краковски) и Втори авангард. Чешки авангард. Поетизъм и сюрреализъм.	3

	Сръбски сюрреализъм. Хърватски експресионизъм.	
10.	Междувоенна проза. Жанрови и тематични характеристики; езиков експеримент. Творчеството на: Карел Чапек; Ярослав Хашек; Витолд Гомбрович; Мирослав Кърлежа.	3
11.	Творчеството Иво Андрич в контекста на литературния XX век. Историческа проза.	1
12.	Славянските литератури през втората половина на XX в. Социокултурни контексти. Отношението официална – неофициална литературна традиция. Емигрантска литература от втората половина на XX в. – хронология и типология. Творчеството на Чеслав Милош и Милан Кундера.	4
13.	Славянските литератури в края на XX и началото на XXI в. Динамика на процесите и многообразие на художествените явления. Постмодернизъм – художествени модели и типология на протичането му в контекста на славянските литератури. Творчеството на Данило Киш и Милорад Павич.	2

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Славянските литератури през Средновековието. Жанрова система и поезика.
2.	Ренесанс и Реформация – типология и хронология на процесите в контекста на славянските литератури.
3.	Славянските литератури в периода на Възраждането. Специфика на литературните процеси, типология и периодизация на художествените явления.
4.	Просвещение и класицизъм в славянските литератури. Жанрова система и характерни теми.
5.	Романтизъм – типология на направлението в славянски контекст.
6.	Реализъм в славянските литератури – жанрова система, тематичен диапазон.
7.	Историческа белетристика в славянските литератури от края на XIX в.
8.	Модернизъм в славянските литератури. Основни направления и художествени явления.
9.	Междувоенен авангард в славянските литератури. Основни направления и художествени явления.
10.	Прозата в славянските литератури в периода между двете световни войни – основни тенденции.
11.	Славянските литератури през втората половина на XX в. Социокултурни контексти на развитие на литературата.

12.	Емигрантската литература от втората половина на XX в. – типология и хронология на явлението.
13.	Художествени модели на постмодернизма в славянските литератури.
14.	Славянските литератури в края на XX и началото на XXI в. – основни процеси и явления.
15.	Творчеството на Ян Кохановски.
16.	Творчеството на Ян Амос Коменски.
17.	Творчеството на Адам Мицкевич.
18.	Творчеството на Карел Хинек Маха.
19.	Творчеството на Петар Петрович Негош.
20.	Творчеството на Хенрик Сенкевич.
21.	Творчеството на Бранислав Нушич.
22.	Творчеството на Карел Чапек.
23.	Творчеството на Ярослав Хашек.
24.	Творчеството на Витолд Гомбрович.
25.	Творчеството на Мирослав Кърлежа.
26.	Творчеството на Иво Андрич.
27.	Творчеството на Чеслав Милош.
28.	Творчеството на Милан Кундера.
29.	Творчеството на Данило Киш.
30.	Творчеството на Милорад Павич.

Библиография

Основна:

Литературни истории, обзорни трудове и антологии:

Биолчев, Боян. Пътят на едно Възраждане. Самобитност и европейски традиции в поезията на Полския ренесанс, София, 1987.

Бонджолов, Христо, Савов, Ганчо. История на южнославянските литератури, Велико Търново, 2012.

Карел Хинек Маха или Гласът на падналата арфа, съставител Жоржета Чолакова, Пловдив, 1993.

Два зъбъра и муза. Полската литература XV-XVIII век - епохи, автори, текстове, съставител Камен Риков, София, 2014.

Дончева, Дарина. Сръбска литература, Пловдив, 2000.

Зъбър, видра и паун. Антология на полската литература от Средновековието до Просвещението, съставител Камен Риков, София, 2008.

Кшижановски, Юлиан. История на полската литература, София, 1988.

Ничев, Боян. Модернизъм и символизъм в южнославянските литератури, София, 2002.

Павлов, Иван, Тодоров, Величко, Балабанова, Христина. История на чешката литература, част 1, 2, С., 1986, 1989.

Павлов, Иван. Записки по словашка литература, София, 1995.

Полската поезия между двете световни войни, съставител Панайот Карагьозов, София, 2019.

Савов, Ганчо. Южнославянските литератури през XX столетие, Велико Търново, 2009.

Монографии, сборници, статии

Биолчев, Боян. Отвъд мита. Адам Бернард Мицкевич. Между осанката на народния пророк и homo ludens, София, 1995.

Бурова, Ани. Литературните направления на чешкия модернизъм – хомогенност и разнородност на художествените езици. – Годишник на Софийския университет "Св. Климент Охридски", Факултет по славянски филологии, том 98 / 2013, с. 33 – 51.

Василева-Карагьозова, Светлана. По пътя на барока. Рецепция и трансформация на бароковата парадигма в славянските литератури. София, 2013.

Георгиев, Никола. Българска хашекиада, София, 1997.

Григоров, Добромир. Милан Кундера и познанието на романа, София, 2001.

Игов, Светлозар. Иво Андрич, София, 1992.

Игов, Светлозар. Иво Андрич – исторически песемизъм и трансцендентални блянове, Пловдив, 2012.

Карагьозов, Панайот. Някогашните славяни днес, София, 1997.

Карагьозов, Панайот. Календари, мъченици и поети. Статии по полска история и литература, София, 2010.

Карпински, Войчех. Книги бунтовни, София, 1999.

Миндова, Людмила. Гласът на барока. Иван Гундулич и хърватската барокова норма, София, 2011.

Миндова, Людмила. Другата Итака, София, 2016.

Оруш, Константин. Балкански бдения, София, 2013.

Христова, Ина. Мирослав Кърлежа, София, 2005

Чолакова, Жоржета. Лицата на човека в поезията на чешкия авангардизъм, Пловдив, 1998.

Допълнителна:

Бахнева, Калина. Преселението на художественото слово. Полският романтизъм и модернизъм и френският символизъм в българския поетичен контекст от края на XIX до 20-те години на XX век, София, 1993.

Бодаков, Марин. Още не е загинала. Разговори с полски интелектуалци, Велико Търново., 2021.

Бурова, Ани. Литературата и фрагментаризираният свят, София, 2014.

Вахтел, Андрю Барух. Да твориш след комунизма. Ролята на писателя в Източна Европа, София, 2007.

Георгиева, Десислава. Мостове от думи. Полската литература в България в периода между двете световни войни. София, 1997.

Григорова, Маргрета. Хоризонти и пътища на полската идентичност, Велико Търново, 2002.

Григорова, Маргрета. Литературни посвещения. Ритуални зони на словото в полската литература, Велико Търново, 2003.

Григорова, Маргрета. Очите на словото. Полонистични студии, Велико Търново, 2014.

Даскалов, Николай. Оспорвани шедеври. „Quo vadis“, „Фараон“, „Пепелища“, София, 1994.

Иванова, Албена. Поезията на южнославянския символизъм, София, 2006.

Иво Андрич и неговата Босна, съставители Катя Йорданова, Ина Христова, София, 2003.

Изгнаничеството. Драма и мотивация, съставител Магда Карабелова, София, 1996.

Костова-Панайотова, Магдалена. По шевовите на литературата (Между изтока и запада – граници и идентичности), Благоевград, 2021.

Мацура, Владимир. Обувките на Масарик. Щастливата епоха, София, 2021.

Мукаржовски, Ян. Студии по теория на изкуството, София, 1993.

Можейко, Едвард. Социалистическият реализъм, София, 2009.

Ничев, Боян. Увод в южнославянския реализъм. От фолклор към литература в естетическия развой на южните славяни през XVIII и XIX век, София, 1971.

Ничев, Боян. Основи на сравнителното литературознание, София, 1986.

Павлов, Иван, Тодоров, Величко. Българо-чешки литературни паралели, I, II. София, 1983, 1992.

Павлов, Иван, Пирова, Валентина, Христоматия по стара чешка литература, София, 1993.

Павлов, Иван. Наративът и неговите литературни силуети, София, 1997.

Преводна рецепция на европейските литератури в България. Балкански литератури. София, 2004.

Преводна рецепция на европейските литератури в България. Славянски литератури. София, 2002.

Рецепция на славянските литератури в България след 1989 г. и на българската литература в съответните страни (сайт): <https://litreception.wordpress.com/>

Тодоров, Величко. Световният чех. Книга за Карел Чапек, София, 1990

Тодорова, Валерия. Словашкият романтизъм – модерност и традиция, Велико Търново, 2015.

Чавдаров, Рачо. Помагало по история на славянските литератури, ч. 1–3, Шумен, 1991–2003.

Чолакова, Жоржета. Поетика на меланхолията. Карел Хинек Маха, Пловдив, 2019.

Шалда, Франтишек Ксавер. Безсмъртие на творчеството, Варна, 1984.

Дата: 03. 07. 2025 г.

Съставил:

доц. д-р Ани Бурова

Учебната програма е приета с протокол № 7 на ФС на ФСлФ от 8.07.2025 г.